

بررسی تفسیری و فقهی
آیه «لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ»

تألیف و گردآوری:

سید ملاحلاق محمدی

انتشارات مینوفر

Minufar Publications

مشهد مقدس - ۱۳۹۴

سرشناسه	:	اخلاق محمدی، سهیلا، ۱۳۵۴ -
عنوان و نام پدیدآور	:	بررسی تفسیری و فقهی آیه «لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ» / تالیف و گردآوری سهیلا اخلاق محمدی.
مشخصات نشر	:	مشهد: مینوفر، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	:	۱۰۸ ص.
فروست	:	معارف اسلامی: ۲۰۲.
شابک	:	۱۲۰۰۰۰ ریال: 978-600-95772-1-7
ورعیت فهرست نویسی	:	فیبا
موضوع	:	تفاسیر (سوره بقره. آیه ۲۵۶)
موضوع	:	تفاسیر شیعه -- قرن ۱۴
رده بندی کنگره	:	۱۳۹۴ ۴ب۳الف/۱۳/۱۰۲BP
رده بندی یوبی	:	۱۸/۳۹۷
شماره کاتالوگی ملی	:	۳۹۳۱۲۵۸

انتشارات مینوفر

Minufar Publications

بررسی تفسیری و فقهی آیه «لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ»

تالیف و گردآوری: سهیلا اخلاق محمدی

ناشر: مینوفر

نوبت و سال چاپ: اول، ۱۳۹۴

قطع: رقعی - شمارگان: ۱۰۰۰ جلد - قیمت: ۱۲۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۵۷۷۲-۱-۷

انتشارات مینوفر: مشهد، ۰۹۳۵۲۱۶۲۷۵۵ و ۰۵۱-۳۸۳۲۳۵۵۳

سایت: www.minufar.ir - ایمیل: minufar@yahoo.com

فهرست مطالب

۷	پیش‌گفتار.....
۹	فصل اول: کلیات پژوهش.....
۱۱	مقدمه.....
۱۲	آیا دین بیج اجباری نیست؟.....
۱۴	تعریف واژه‌های پژوهش.....
۱۹	نفی اکراه و اجبار در دین.....
۲۱	تعریف ارتداد.....
۲۲	تعریف آزادی.....
۲۲	اهداف پژوهش.....
۲۳	سؤالات پژوهش.....
۲۴	روش پژوهش.....
۲۴	پیشینه پژوهش.....
۲۹	مبانی و مبانی آزادی عقیده.....
۳۰	مبانی آزادی در عقیده از نظر قرآن.....
۳۸	آیات موافق با آیهی «لا إكراه فی الدین».....
۴۲	فصل دوم: شأن نزول و برداشتهای تفسیری و فقهی.....
۴۴	مقدمه.....

۶. بررسی تفسیری و فقهی آیهی «لا إكراه فی الدین»

.....	شان نزول آیه شریفه لا إكراه فی الدین	۴۴
.....	برداشت تفسیری و فقهی	۴۷
.....	عملکرد مفسران و فقها	۵۰
.....	لا إكراه فی الدین یا پیام آزادی اندیشه و عقیده	۵۹
.....	فصل سوم: نظرات مفسران در تفسیر آیه	۶۳
.....	مقدمه	۶۵
.....	تفسیر شیخ طوسی	۶۵
.....	تحلیل و بررسی اقوال و تفاسیر	۶۹
.....	تفسیر علامه طباطبائی	۷۰
.....	التفسیر الحديث محمد عزّة دروزة	۷۴
.....	نظریه ابو مسلم و قفال معتزلی	۷۶
.....	نظریه آیت الله خوئی	۷۸
.....	بررسی تفاسیر و نظرات	۷۹
.....	فصل چهارم: بحث و نتیجه گیری	۸۳
.....	مقدمه	۸۵
.....	نتیجه گیری	۸۷
.....	رهافت نظرات	۹۷
.....	ضمیمه	۹۹
.....	منابع و مأخذ	۱۰۳

پیش‌گفتار

و كلمة الله هي العليا و الله عزيز حكيم (۴۰ توبه)

این فیض تو را چگونه من یاد کنم بی‌پند، عمر خویش بر باد کنم
یک قطره بحر شوق مولانا را تقدیم به آستان استاد کنم

شکر و سپاس بزرگان تو را یا رب که دستم را گرفتی و در
این راه خطیر مرا یاری نهاده‌ای، از تو درخواست می‌کنم با آن
رحمت وسیع بی‌انتهایت که همه‌ی موجودات را فراگرفته و به
توانایی بی‌حدت که بر هر چیز مسلط و قاهر است تمام کسانی را
که در این مسیر راهنمای من بودند، لایخص استاد ارجمند
سرکار خانم دکتر سیده سوسن فخرایی که سمیه‌انه و بی‌دریغ
دانش خود را در اختیار من گذاشت، مورد العنان الهی خودت
قرار دهی.

و همچنین از مدیریت محترم انتشارات مینوفر به دلیل
راهنمایی‌های بی‌دریغشان در به ثمر رسیدن این نوشتار
تشکر و قدردانی می‌نمایم.

بارها و بارها شاهد بوده‌ایم هرگاه بحثی از دین بوده و اجرای برنامه‌های دینی، بلافاصله با این جواب روبرو شدیم که در دین اجباری نیست در این نوشته سعی بر این شده در حد توان پاسخی در این مورد بیان شود.

محمود اصلح این کتاب بررسی تفسیری و حقوقی آیه «لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ» می‌باشد. این نوشتار در چهار فصل تنظیم شده است. فصل اول اختصاص دارد به کلیات این پژوهش در فصل دوم شأن نزول و برداشت‌های تفسیری و فقهی از آیهی «لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ» بیان شده، در فصل سوم نظرات مفسران در تفسیر آیه شریفه مورد تحلیل و بررسی قرار گرفته است و فصل چهارم را اختصاص داده‌ایم به بحث و نتیجه‌گیری از مطالبی که ارائه شده است.

امید که توانسته باشم گامی هر چند کوچک در این خصوص بردارم. از خالق علیم و حکیم همواره صحت، عظمت و پیشرفت همه بزرگان عرصه‌ی علم و دانش را تمنا دارم.